



## Viðhorf og lífsgæði

Guðrún V. Stefánsdóttir  
Menntavísindasvið Háskóla  
Íslands




---

---

---

---

---

---

---

---



## Söguleg viðhorf

- Um og eftir 1900 var aðgreining og einangrun fatlaðs fólks ríkjandi
- Mannkynbótastefna
- Þjónusta innan stofnana
- Læknisfræðilegur skilningur á fötlun ríkjandi




---

---

---

---

---

---

---

---



## Áhrif

- Litið á fatlað fólk sem:
  - Sjúklinga
  - Byrði
  - Öðrum háð
  - Hættuleg
  - Eilíf börn




---

---

---

---

---

---

---

---



## Áhrif

- Forræðishyggja – starfsfólk - aðstandendur
- Hvað er forræðishyggja?
  - Tilhneiging til að vilja hafa vita fyrir fólki í krafti þekkingar og reynslu og taka ákvarðanir um meðferð fyrir viðkomandi í stað þess að líta á sig sem ráðgjafa hans (Vilhjálmur Árnason, 2003)



HÁSKÓLI ÍSLANDS

---

---

---

---

---

---

---

---



## Viðhorf

### Rannsókn á sjálfræði (2015)

- Hvaða þættir hafa áhrif á sjálfræði?
  - Viðhorf, aðstoð og skipulag, þekking
- Starfsfólk í lykilhlutverki- Viðhorf
- Dæmi
  - Virðing fyrir gildi manneskjunnar
  - Virðing fyrir aldri og einkalíf
  - Virðing fyrir tjáningu



HÁSKÓLI ÍSLANDS

---

---

---

---

---

---

---

---



## Lífsgæði

- Geta ákveðið sjálfur – hafa sjálfstæði
- Eiga heimili – Hvað er heimili:
 

Heimili fólks á að vera griðarstaður sem veitir öryggi og næði og endurspeglar persónuleika þess sem þar býr. Stofnun hefur aftur á móti sinni eigin karakter og sá sem þar býr hefur litla möguleika á að hafa áhrif á sitt nánasta umhverfi (Ástríður Stefánsdóttir og Vilhjálmur Árnason, 2004).



HÁSKÓLI ÍSLANDS

- Njóta virðingar

---

---

---

---

---

---

---

---



## Lífsgæði

- Starf, tómstundir
- Vellíðan, lífsfylling og lífsánægja
- Njóta lífsins gæða
- Lífsgæði margra eru háð viðhorfi starfsfólks



HÁSKÓLI ÍSLANDS

---



---



---



---



---



---



---



## Hvað laðar fram og hvað dregur úr sjálfræði á heimilum fólks?

Það sem dregur úr:

Skipulag og aðstoð:

Stofnanamiðuð þjónusta -  
skipulag út frá heildinni -  
vani - mannekla,

Viðhorf og vinnubrögð  
starfsfólks:

Vanmat á einstaklingnum  
Skortur á þekkingu og næmi  
Skortur á fræðslu

Það sem laðar fram:

Skipulag og aðstoð:

Einstaklingsmiðuð þjónusta,  
skipulag út frá einstaklingnum

Viðhorf og vinnubrögð  
starfsfólks:

Forstöðufólk  
Hæfni og þekking  
Næmi - Hugsu út fyrir rammann



HÁSKÓLI ÍSLANDS

---



---



---



---



---



---



---